

Unge der bor i barndomskommunen

Af Amalie Mellon Hansen, AMMH@kl.dk

Dato: 28. september 2022

Sags ID: SAG-2021-05200
Dok. ID: 3257285

E-mail: AMMH@kl.dk
Direkte: 3370 3935

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 12

Dette analysenotat har til formål at beskrive unge danskernes flyttemønstre over tid ved at fokusere på den gruppe, der som voksne bor i deres barndomskommune. Gruppen defineres som andelen af personer der boede i kommunen i det år de fyldte 15, som også gør det i det år de fylder 35. Fokus er på disse to nedslag, fordi flyttefrekvensen i den mellemliggende periode er særligt høj. Danskernes flyttemønstre er relativt statisk, men over tid er der både landsdækkende tendenser og kommunale forskelle.

Analysens hovedkonklusioner

- Andelen af de 35-årige som bor i deres barndomskommune er aftagende over tid. Siden 2013 har andelen været maksimalt 40 pct.
- I 2006 var Rebild den eneste kommune i Jylland, hvor under 35 pct. af en ungdomsårgang boede i kommunen i det år de fyldte 35. I 2022 er der 16 jyske kommuner i denne gruppe.
- 14 danske kommuner har en større andel af årgang 1987 boende i 2022 end de havde af årgang 1971 i 2006.
- Aalborg, Morsø og Københavns kommuner er de eneste, som havde mere end 45 pct. af deres ungdomsårgang 1971 boende i 2006 og har en større andel af årgang 1987 boende i 2022.

Indhold

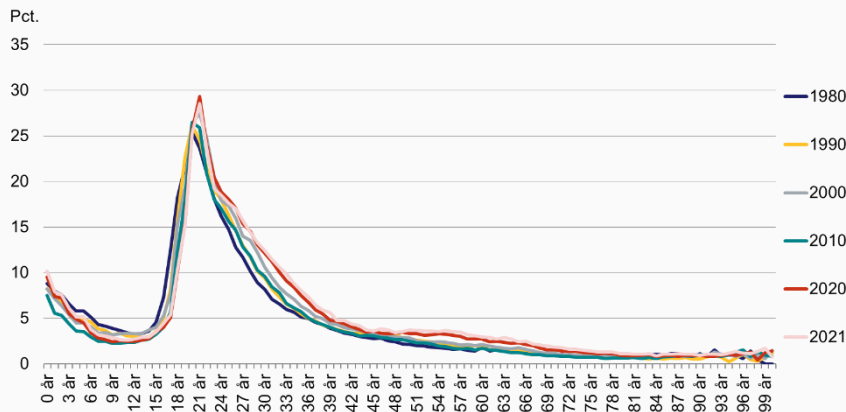
1	Danskernes flyttemønstre generelt	2
2	Metode og data.....	3
2.1	Populationsafgrænsning	3
2.2	Definitioner.....	5
3	Unge i barndomskommunen over tid	6
	Bilag.....	12

1 Danskernes flyttemønstre generelt

Danskerne flyttemønstre fordelt på alder er relativt statisk over tid, med kun langsomme ændringer i tendenser over de sidste 40 år, jf. figur 1.1. I størstedelen af danskernes liv er der på et år under 5 pct. af en årgang der flytter mellem kommuner, men to perioder kendetegner sig ved større andele. Den første periode sker fra fødslen og aftager indtil årene omkring grundskolestart, hvor ca. 10 pct. 0-årige flytter mellem kommuner.

Den anden periode, hvor absolut flest danskere flytter mellem kommuner, finder sted i starten af 20-erne, hvor andelen for enkelte år er større end 25 pct. Flyttefrekvensen er relativt høj i få år før toppunktet og aftager derefter langsomt. De høje flyttefrekvenser i netop disse år er sammenfaldende med den periode af livet, hvor de fleste afslutter grundskolen og ungdomsuddannelse, gennemfører en kompetencegivende uddannelse, indtræder på arbejdsmarkedet, stifter familie/etablerer deres voksenliv.

Over tid er der kun sket få ændringer i flyttefrekvenserne gennem livet. For eksempel er frekvenserne i slutningen af 20-erne og starten af 30-erne højere nu end for tidligere årgange. Derudover flytter færre børn i starten af skolealderen mellem kommuner i 2021 end det var tilfældet i 1980.

Figur 1.1
Andel danskere, der flytter mellem kommuner

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Dato: 28. september 2022

Sags ID: SAG-2021-05200
Dok. ID: 3257285

E-mail: AMMH@kl.dk
Direkte: 3370 3935

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 12

2 Metode og data

Analysen er baseret på data fra de anonymiserede registre i Danmarks Statistiks forskningsservice. Disse registre giver mulighed for at sammenkoble flere dataregistre som eksempelvis folkeregistret samt følge individer og deres relevante karakteristika over tid.

De danske kommuner omtales med deres nuværende navne, dvs. efter kommunalreformen 2007. Adresser før 2007 i kommuner, som ikke længere eksisterer, er knyttet til den kommune, hvor de nu befinder sig.

2.1 Populationsafgrænsning

Analysen følger fødselsårgangene 1971-1987 fra det år, hvor de fylder 15 år til det år, hvor de fylder 35 år. Det betyder for eksempel, at personer født i 1987 følges fra år 2002-2022. Populationen er desuden afgrænset til personer med en registreret adresse og dermed bopælskommune i det år, hvor de fylder 15 år.

Bopælskommunen inkluderes for hvert individ hvert år d. 1. januar, og alle adresser, uanset kommune, som ikke omfatter 1. januar, indgår derfor ikke i analysen.

Valget af årene hvor man fylder 15 og 35 år som hhv. start og slutning på analyseperioden skal ses som en opvejning mellem at have datatilgængelighed for flest mulige årgange og at vælge år, hvor kommunen er mest muligt retvisende som hhv. barndomskommune og dér hvor man etablerer sig.

Frekvensen for flytning mellem kommuner er højest, når danskerne er i starten af 20-erne, jf. figur 1.1. Bopælskommunen det år, man fylder 15 år findes på et tidspunkt, hvor flyttefrekvensen er særligt lav før den kraftige stigning mod 20-erne og efter en aftagende frekvens i løbet af barndommen, og den kan derfor tilnærmes at være danskernes "barndomskommune".

Den høje flyttefrekvens i starten af 20-erne aftager langsommere efter toppunktet end den stiger inden. Dog er størstedelen af flytningerne mellem kommuner overstået inden 30-erne, og når danskerne er 35 år, er det igen under 10 pct., der flytter mellem kommuner. Der sker stadig nogle flytninger mellem kommuner for de ældre aldersgrupper, men grænsen ved 35 år er for nuværende sat for at finde dén kommune danskerne bosætter sig i på et tidspunkt i livet, hvor mange har færdiggjort uddannelse og etableret sig med job, partner og/eller børn.

Når der i analysen refereres til danskernes kommune "som 15-årige" eller "som 35-årige" skal det således forstås som deres kommune 1. januar det år de fylder hhv. 15 og 35 år, uanset hvornår på året de er født.

Dato: 28. september 2022

Sags ID: SAG-2021-05200
Dok. ID: 3257285

E-mail: AMMH@kl.dk
Direkte: 3370 3935

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 12

2.2 Definitioner

Kriterierne for kategorisering af 35-årige følger forklaringen i boks 2.1.

Boks 2.1

Status det år den unge fylder 35 år

- **Blevet boende i kommunen:**
Skal være registreret med bopæl i barndomskommunen pr. 1. januar alle år fra det år de fylder 15 til det år de fylder 35 (begge inkl.). Det betyder, at man maksimalt kan være fraflyttet kommunen i 11 sammenhængende måneder, som ikke kan inkludere januar.
- **Tilbageflytter:**
Skal være registreret med bopæl i barndomskommunen 1. januar det år de fylder 35 år. I perioden 1. januar det år de fylder 15 til 1. januar i det år de fylder 35 år, skal der være mindst ét år, hvor de ikke har registreret bopæl i barndomskommunen pr. 1. januar.
- **Bor i barndomskommunen:**
Summen af de unge der er blevet boende hele perioden og tilbageflyttere. Det vil sige alle unge, som bor i den samme kommune 1. januar i det år de fylder 15 år og 1. januar i det år de fylder 35 år.
- **Anden kommune i samme landsdel:**
Skal være registreret med bopæl i forskellige kommuner 1. januar i det år de fylder 15 år og 1. januar i det år de fylder 35 år. Kommunerne skal høre til samme landsdel, jf. Danmarks Statistiks definition.
- **Anden kommune i anden landsdel:**
Skal være registreret med bopæl i forskellige kommuner 1. januar i det år de fylder 15 år og 1. januar i det år de fylder 35 år. Kommunerne må ikke høre til samme landsdel, jf. Danmarks Statistiks definition.
- **Ikke registreret:**
Der er registreret en bopælskommune 1. januar i det år de fylder 15 år, men ikke 1. januar i det år de fylder 35 år. Årsager inkluderer dødsfald og flytning til andre lande (midlertidigt eller permanent).

Dato: 28. september 2022

Sags ID: SAG-2021-05200
Dok. ID: 3257285

E-mail: AMMH@kl.dk
Direkte: 3370 3935

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 12

3 Unge i barndomskommunen over tid

Dén kommune danskerne vælger at bosætte sig i som voksne ligger i over halvdelen af tilfældene i samme landsdel som deres barndomskommune, jf. figur 3.1. Dette gælder på tværs af 17 årgange 35-årige indtil 2022, ligesom det gælder, at over 30 pct. bor i deres barndomskommune i det år de fylder 35 år. Danskernes bosætning med fokus på deres barndomskommune har således ikke ændret sig markant over tid.

Der er dog små forskelle mellem bopælen for 35-årige i 2006 og 2022 som viser, at bosætningstendenserne udvikler sig, om end langsomt. I 2006 boede 27 pct. af årgang 1971 i deres barndomskommune, som de ikke var fraflyttet et helt år siden de fyldte 15. Denne andel er aftaget over tid til at omfatte 21 pct. af danskerne fra årgang 1987 i 2022.

En del af faldet i andelen der bliver boende i deres barndomskommune modvirkes af, at der er kommet lidt flere danskere i kategorien "tilbageflyttere", som er de personer der bor i deres barndomskommune det år de fylder 35, men som i perioden siden de fyldte 15 år har været fraflyttet kommunen mindst én gang. 17 pct. af årgang 1971 og 18 pct. af årgang 1987 var tilbageflyttere.

Det betyder, at andelen af danskere der bor i deres barndomskommune, uafhængigt af forløbet siden de blev 15 år, er faldet fra 44 pct. i 2006 til 39 pct. i 2022.

Der er desuden sket en stigning i andelen af en årgang der bosætter sig i en anden kommune end deres barndomskommune og i en anden landsdel. Summen af disse to andele var 57 pct. i 2006 og er 61 pct. i 2022. Dette dækker over, at der både er kommet flere der bosætter sig i en anden kommune i barndomslanddelen, men også flere der flytter til en anden landsdel.

Dato: 28. september 2022

Sags ID: SAG-2021-05200

Dok. ID: 3257285

E-mail: AMMH@kl.dk

Direkte: 3370 3935

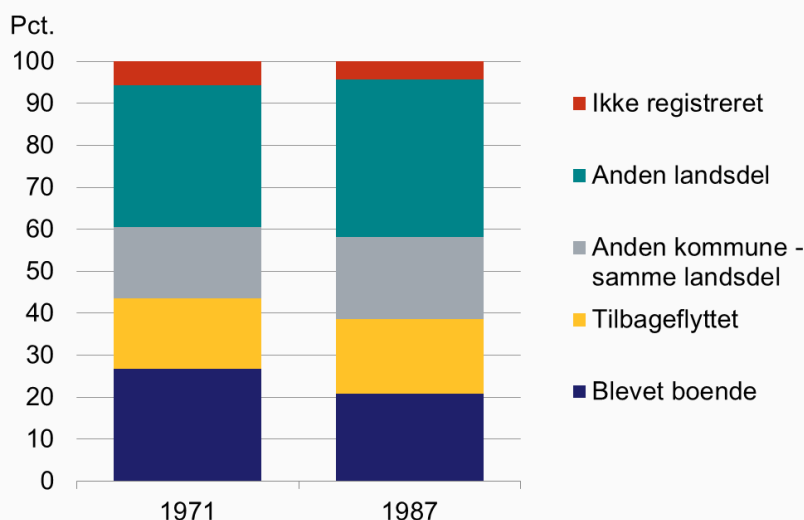
Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 6 af 12

Figur 3.1
Status som 35-årig, årgang 1971 og 1987

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Forskellene mellem flyttemønstrene i 2006 og 2022 er ikke kun fremkommet som tilfældige forskelle mellem to årgange, men kan derimod ses som en del af en trend, jf. figur 3.2. På landsplan har andelen af 35-årige som bor i deres barndomskommune været næsten konstant aftagende fra 43,5 pct. i 2006 til 38,7 pct. i 2022 – et forløb hvor andelen for første gang i 2013, for årgang 1978, var 39,9 pct. og dermed under 40 pct.

Andelen der bor i deres barndomskommune, er en kombination af udviklingen i gruppen der bliver boende i barndomskommunen i hele perioden og gruppen af tilbageflyttere. Den aftagende trend er i høj grad styret af den kraftigt aftagende trend i andelen der bliver boende i hele perioden og kun afbødet i mindre grad af den svagt stigende trend i andel tilbageflyttere, jf. bilagsfigurer B1 og B2.

Dato: 28. september 2022

Sags ID: SAG-2021-05200
Dok. ID: 3257285

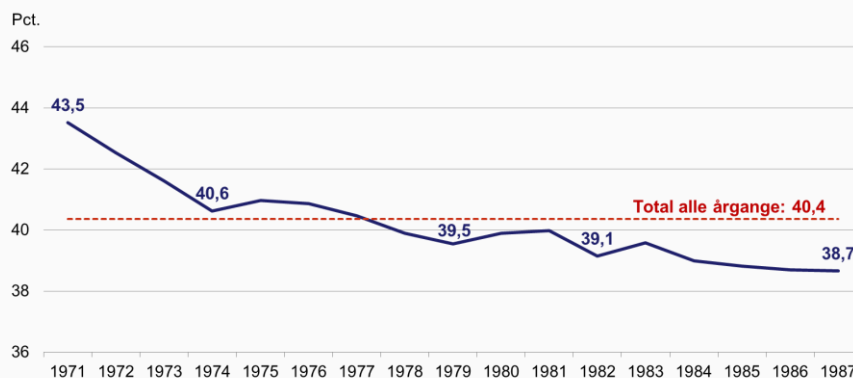
E-mail: AMMH@kl.dk
Direkte: 3370 3935

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 7 af 12

Figur 3.2

Andel, der som 35-årig bor i barndomskommunen, årgang 1971-1987

Anm.: "Totalværdien" er beregnet som en andel, hvor tælleren er summen af alle personer fra de 17 årgange der bor i barndomskommunen det år de fylder 35, og nævneren er summen af alle årgangene det år de fyldte 15 år. Det er altså et slags gennemsnit som ikke har nogen fortolkning i virkeligheden.

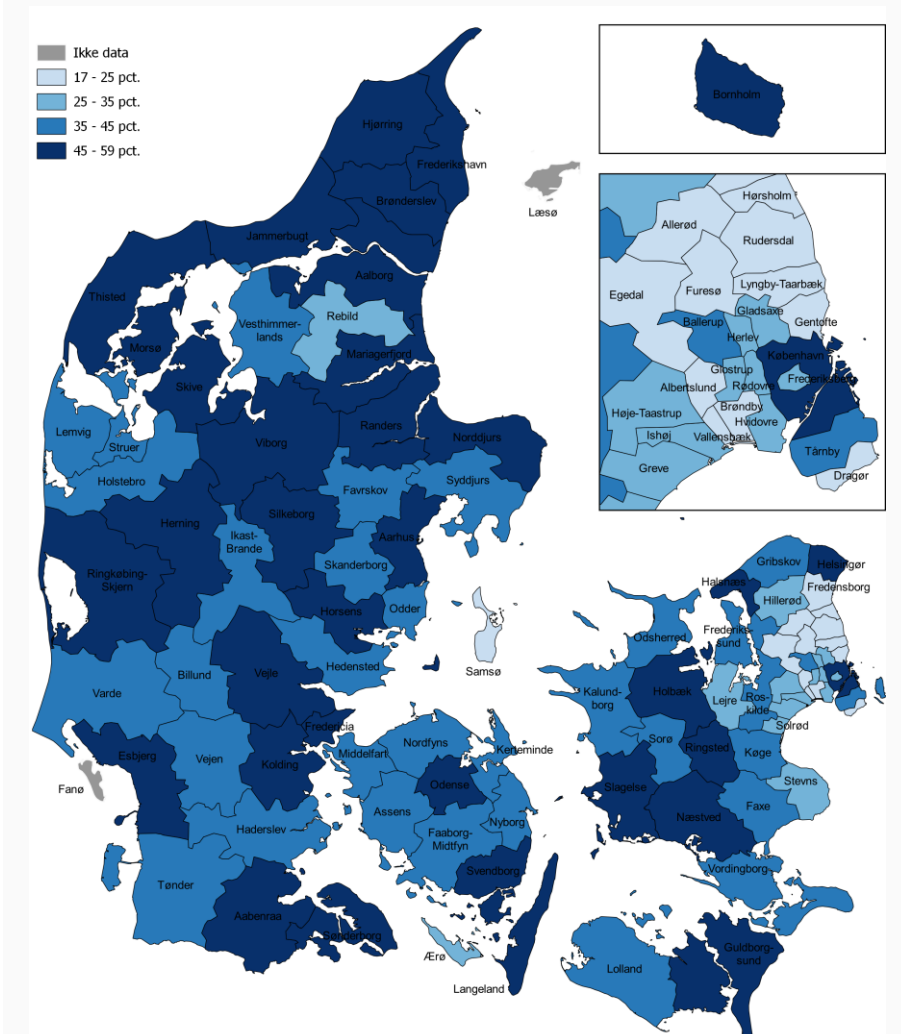
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Mindst 17 pct. af danskerne født i 1971 boede i 2006 i deres barndomskommune, og kun 13 kommuner havde en andel på under 25 pct. af denne ungdomsårgang boende, jf. figur 3.3. De 13 kommuner omfatter områder i Nordsjælland og omegnskommuner til København samt Samsø. Derudover er Ærø med 26 pct. og Rebild med 34 pct. de eneste kommuner vest for Storebælt med andele under 35 pct.

Kommunerne med de største andele 15-årige som bor der som 35-årige fra årgang 1971 omfatter både de større bykommuner som København, Aarhus, Odense og Aalborg, hvor det er tilfældet for hhv. 49, 52, 54 og 55 pct., men også kommuner som Thisted, Frederikshavn og Hjørring, hvor hhv. 52, 50 og 52 pct. bor i barndomskommunen i 2006. Hele gruppen, hvor andelen er over 45 pct. tæller 35 ud af de 96 kommuner med data.

Figur 3.3

Andel, der som 35-årig bor i barndomskommunen, årgang 1971

Anm.: Grå kommuner er udeladt af diskretionshensyn.
 Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Dato: 28. september 2022

Sags ID: SAG-2021-05200
 Dok. ID: 3257285

E-mail: AMMH@kl.dk
 Direkte: 3370 3935

Weidekampsgade 10
 Postboks 3370
 2300 København S

www.kl.dk
 Side 8 af 12

I 2022 ser billedet markant anderledes ud, jf. figur 3.4. Nu har i stedet 12 kommuner en andel på mindst 45 pct. af ungdomsårgangen 1987 boende, mens antallet af kommuner, hvor andelen er mindre end 25 pct. er steget til 17.

Blandt kommuner med de mindste andele, der bor i barndomskommunen, findes Rudersdal, Lyngby-Taarbæk, Gentofte og Hørsholm, som alle har mindre end 18 pct. af deres ungdomsårgang 1987 boende i 2022. Disse kommuner befandt sig også i samme kategori i 2006, men modsat adfærden dengang, har kommuner som Lejre og Nordfyns også tilsluttet sig med årgang 1987 med hhv. 23 og 25 pct.

Kommuner med relativt store andele i 2022 omfatter både store byer som Aalborg og København med 59 og 52 pct., kommuner med by og massiv infrastruktur som Slagelse og Fredericia med 49 og 46 pct. og mindre kommuner som Hjørring og Morsø med 46 og 49 pct.

Flere af kommunerne med andele over 45 pct. har i omegnen kommuner med relativt små andele. For eksempel har Rebild og Brønderslev, kommuner der grænser op til Aalborg, andele på under 35 pct., hvilket også er tilfældet for Syddjurs, Favrskov, Skanderborg og Odder kommuner, som omkranser Aarhus.

Dato: 28. september 2022

Sags ID: SAG-2021-05200
Dok. ID: 3257285

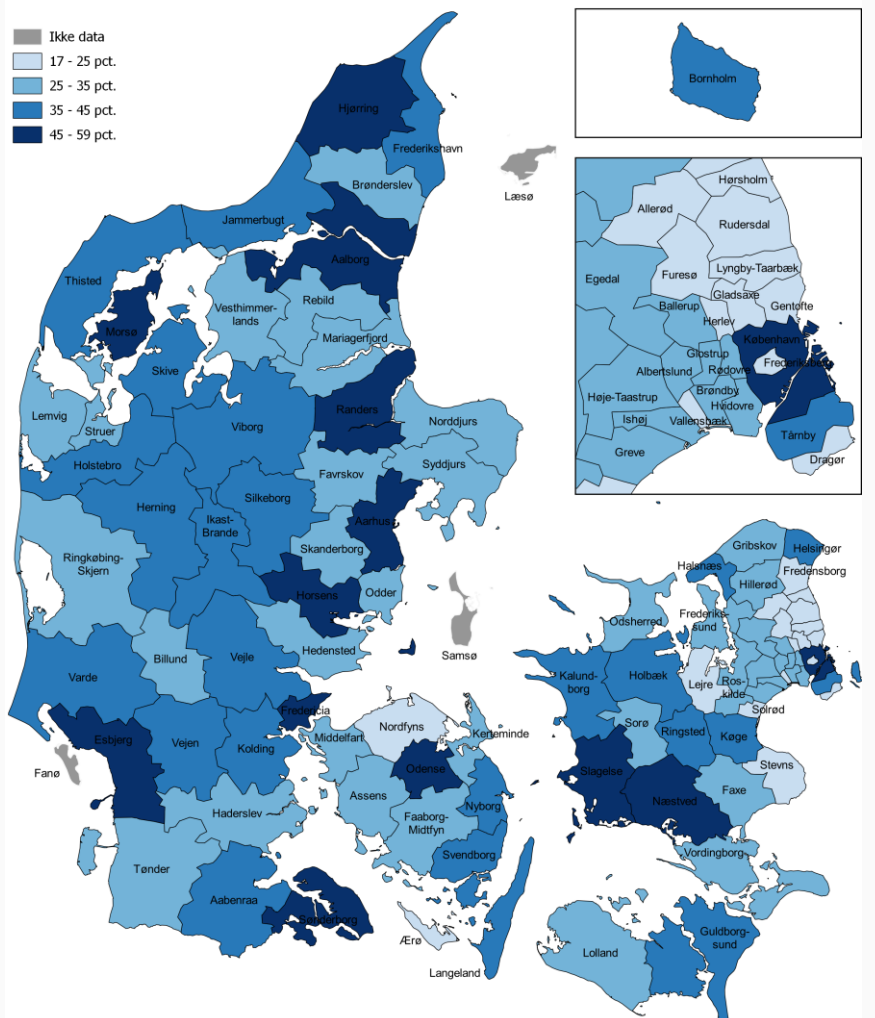
E-mail: AMMH@kl.dk
Direkte: 3370 3935

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 9 af 12

Figur 3.4

Andel, der som 35-årig bor i barndomskommunen, årgang 1987

Anm.: Grå kommuner er udeladt af diskretionshensyn.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Forskellen i flyttemønstre over tid resulterer i, at de fleste danske kommuner har oplevet et fald i andelen af 15-årige som bor i kommunen som 35-årige, jf. figur 3.5. Helt præcist er der 14 kommuner, som har oplevet en vækst i andelen målt i pct.-point, mens de resterende kommuner i 2022 har en mindre andel af årgang 1987 boende end deres tilsvarende andel af årgang 1971 i 2006.

Ud af de 14 kommuner med stigende andel over tid, befinder 12 sig i Region Hovedstaden. De omfatter kommuner i selve hovedstaden samt omegnskommuner mod vest. Aalborg kommune og Morsø kommune markerer sig med stigninger på hhv. 4 og 2 pct.-point som de to resterende kommuner med flere 35-årige fra deres ungdomsårgange over tid.

Ud over 2 af kommunerne med stigende andele findes også 8 ud af de 16 kommuner med størst fald målt i pct.-point i Jylland. Kommunerne med fald på mere end 10 pct.-point inkluderer blandt andet Norddjurs og Brønderslev med fald på hhv. 14 og 16 pct.-point. Kommunerne med de største fald kendetegner sig generelt ved at være udkantskommuner eller kommuner med mindre byer, selvom kommuner som Kolding, Middelfart og Holbæk også er at finde i gruppen.

Sammenligningen mellem figur 3.3. og 3.5 kan kategorisere nogle kommuner som en del af en gruppe i én af "ekstremerne": Kommuner med mindre end 45 pct. af en ungdomsårgang boende i 2006 samt et fald på mindst 10 pct.-point til 2022, og kommuner med mere end 45 pct. af årgang 1971 boende i 2006 samt vækst i andelen af en ungdomsårgang der bor i kommunen som voksne inden 2022. I den første kategori findes kommunerne Struer, Hedensted, Odder, Gribskov, Middelfart, Nordfyns og Assens, mens den anden kategori indeholder Aalborg, Morsø og Københavns kommuner.

Dato: 28. september 2022

Sags ID: SAG-2021-05200
Dok. ID: 3257285

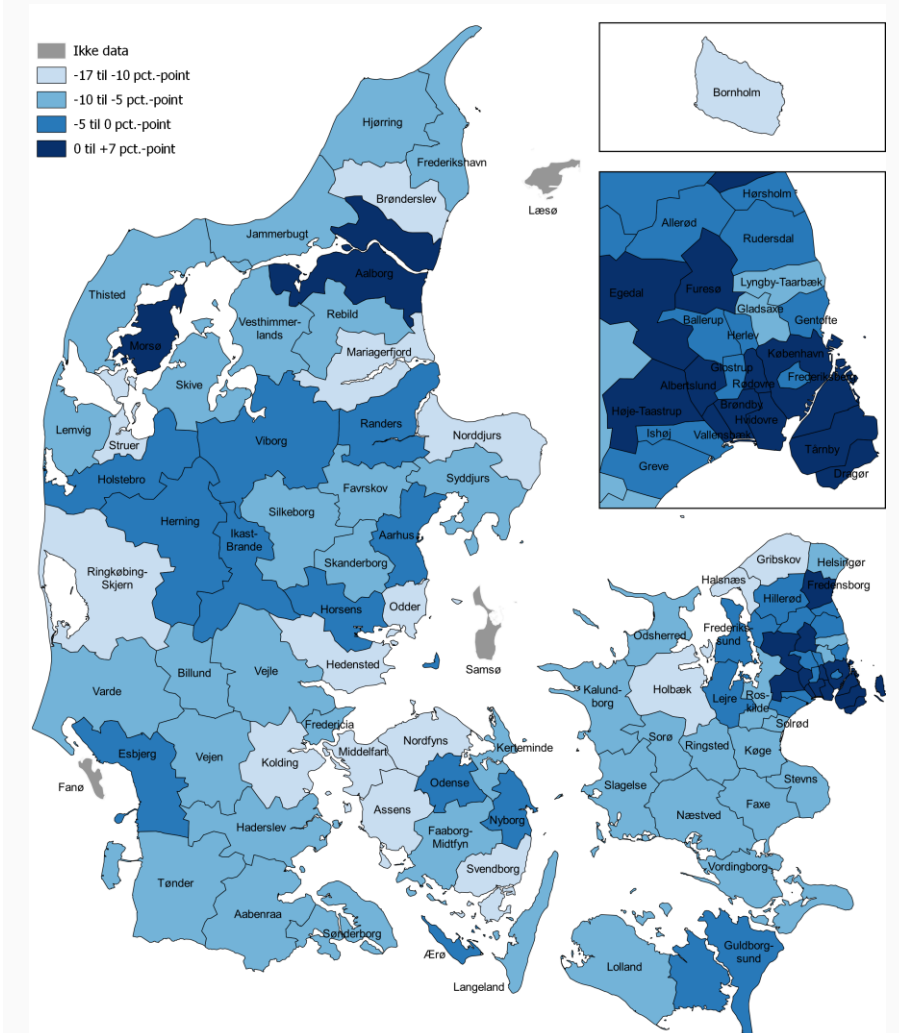
E-mail: AMMH@kl.dk
Direkte: 3370 3935

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 10 af 12

Figur 3.5

Forskel i andel 35-årige, der bor i barndomskommunen, årgang 1971 til 1987

Anm.: Grå kommuner er udeladt af diskretionshensyn.
 Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Dato: 28. september 2022

Sags ID: SAG-2021-05200
 Dok. ID: 3257285

E-mail: AMMH@kl.dk
 Direkte: 3370 3935

Weidekampsgade 10
 Postboks 3370
 2300 København S

www.kl.dk
 Side 11 af 12

Bilag

Dato: 28. september 2022

Sags ID: SAG-2021-05200
Dok. ID: 3257285

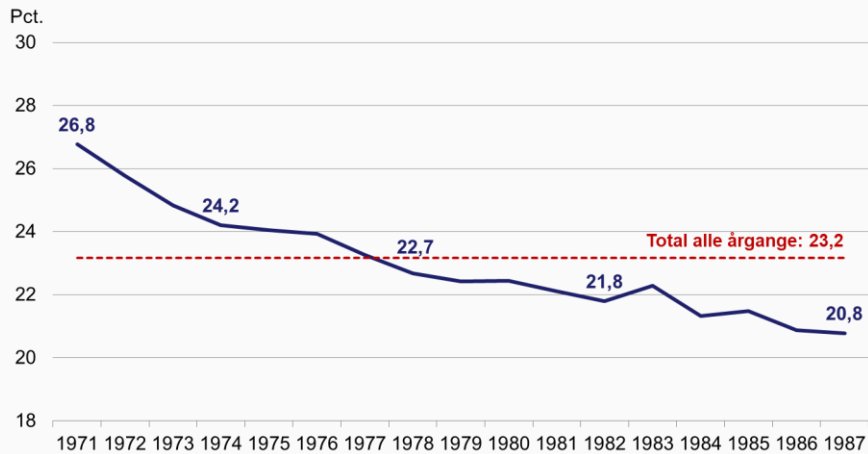
E-mail: AMMH@kl.dk
Direkte: 3370 3935

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 12 af 12

Figur B1

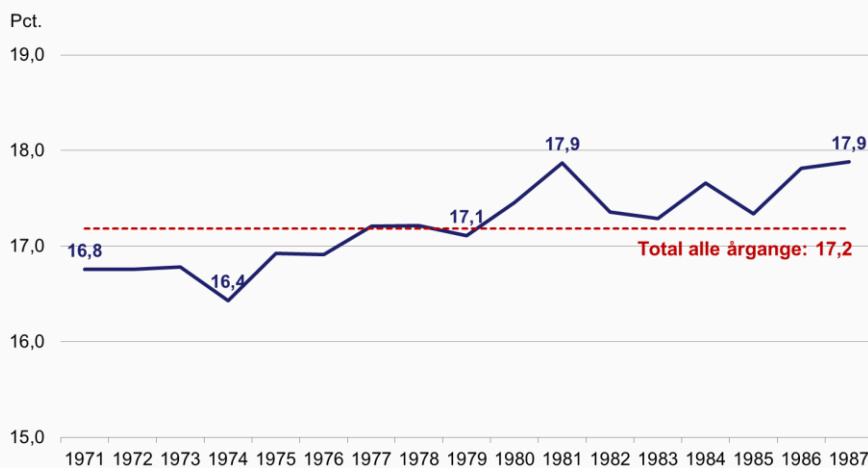
Andel, der har boet i samme kommune fra de var 15 til 35 år, årgang 1971-1987

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Figur B2

Andel 35-årige, der er tilbageflyttere til deres barndomskommune, årgang 1971-1987

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.